

ฉ้อโกงกับยกยอก

ชัยอาสน์ ไวยาษา

อดีตผู้พิพากษาประจำกระทรวง

ความผิดฐานฉ้อโกงตามมาตรา ๓๕๑ กับความผิดฐานยกยอกตามมาตรา ๓๕๒ ในบางกรณีก็มีข้อเท็จจริงที่ใกล้เคียงกันมากจนยากที่จะวินิจฉัยได้ถูกต้องว่า จำเลยกระทำความผิดฐานใดกันแน่ ซึ่งหากผลของการวินิจฉัยผิดกับข้อหาหรือ มาตราในกฎหมายที่โจทก์ฟ้องจำเลย ผลของคดีก็คือ จำเป็นต้องยกฟ้องปล่อย จำเลยพ้นข้อหาไป และจะฟ้องใหม่อีกไม่ได้เพราะเป็นฟ้องซ้ำ ปราบกฏการณ์ เช่นนี้จะทำให้ประชาชนที่สนใจติดตามผลคดีบังเกิดความรู้สึกอึดอัดจรรยาใจ ทำนองคดีพิสดารขึ้นมา และวิพากษ์วิจารณ์กันไม่ต่าง ๆ นา ๆ ซึ่งแน่ละว่า ไม่ใช่เรื่องที่เป็นมงคลนัก

ข้อน่าคิดที่สำคัญสำหรับการผดุงความยุติธรรมก็คือ ทำอย่างไรจำเลย ผู้กระทำความผิดจึงจะได้รับโทษ ไม่ว่าคำวินิจฉัยนั้นจะเห็นว่าจำเลยทำผิด ฐานใด เพราะจำเลยก็ได้กระทำความผิดมาแล้วไม่ว่าฐานใดก็ฐานหนึ่ง การที่จะปล่อยให้หลักเกณฑ์ทางทฤษฎีเป็นเครื่องกีดขวางความยุติธรรมของสังคม โดย ลงโทษจำเลยไม่ได้ เพราะข้อเท็จจริงที่ได้ความ แตกต่างกับข้อเท็จจริงที่ปรากฏ ในฟ้องนั้นเป็นเรื่องที่สังคมธรรมดา ๆ ที่ไม่ใช่ นักกฎหมายไม่ยอมรับรอง เพราะ ผู้เสียหายรู้สึกว่าคุณไม่ได้รับความเป็นธรรม ผู้ที่รู้สึกว่าคุณได้รับความยุติธรรม อย่างยิ่ง ก็เห็นจะเป็นจำเลยคนนั้น รองลงมาคือ นักกฎหมายผู้เคร่งทฤษฎี

จริงอยู่แม้การจัดการเอาตัวจำเลยมาลงโทษจะเป็นหน้าที่ของโจทก์ไม่ใช่ หน้าที่ของศาลก็ตาม แต่อย่างน้อยในการพิจารณาคดี ศาลก็ได้ทราบข้อเท็จจริง และเรื่องราวที่จำเลยกระทำความผิดมาแล้ว แต่ที่ไม่ลงโทษเพราะตัวบทกฎหมายหรือ หลักเกณฑ์ทางทฤษฎีห้ามไว้ ฉะนั้น แม้ทุกฝ่ายจะได้ปฏิบัติตามกฎหมายโดยไม่มีใคร เป็นฝ่ายผิด แต่ทุกฝ่ายก็คงรู้สึกไม่สบายใจเมื่อเห็นอยู่แล้วว่าจำเลยทำ ผิดแต่ก็ไม่มีการลงโทษจำเลย

ผู้เขียนเห็นว่าปัญหาข้อนี้ควรจะได้มีการพิจารณาแก้ไขกันในโอกาสต่อไป
ทำนองธรรมนูญศาลทหาร เพื่อลดความพะวงสงสัยหรือความรู้สึกดลกดขบขันธ์
ของปวงชนที่ว่า แม้จำเลยกระทำความผิดแต่ศาลก็ไม่ลงโทษจำเลย

ขอย้อนกลับไปถึงความยากลำบากในการวินิจฉัยข้อเท็จจริง ในคดีที่
จำเลยต้องการว่าฉ้อโกงหรือยกยกออกไป ท่านผู้อ่านโปรดลองวินิจฉัยข้อเท็จจริง
ต่อไปนี้ดูว่า จำเลยกระทำผิดฐานใดแน่ ข้อเท็จจริงโดยสรุปในคดีเรื่องหนึ่ง
ได้ความว่า

จำเลยเป็นคนมีนิสัยชอบเล่นการพนันและมีหนี้สินรุงรัง ผู้เสียหายเคย
รู้จักกับจำเลยมาก่อน แต่ไม่สนิทสนมกันมากนัก วันหนึ่งเมื่อผู้เสียหายได้พบ
ปะพุดคุยกับจำเลยก็ทราบว่จำเลยเคยเรียนซ่อมแก็้เครื่องรับโทรทัศน์และเป็น
ช่างซ่อมสมัครเล่น จึงบอกจำเลยว่เครื่องรับโทรทัศน์สีของตนกำลังขัดข้องภาพ
ไม่ชัด หากว่างเมื่อไรขอให้ช่วยไปตรวจดูด้วย จากนั้นมาอีกราว ๖ เดือน
จำเลยก็ไปบ้านผู้เสียหายและคุยโอ้อวดว่ามีฝีมือดีสามารถซ่อมเครื่องรับโทรทัศน์
สีได้ เมื่อจำเลยตรวจดูเครื่องรับโทรทัศน์อยู่ครู่ใหญ่ แล้วก็บอกผู้เสียหายว่ามี
สิ่งอุปกรณ์ในเครื่องที่จะต้องซ่อมแก็้และเปลี่ยนชิ้นส่วนอะไหล่ จะต้องนำไปซ่อม
ที่บ้านเพราะไม่ได้เอาเครื่องมือมา ใช้เวลาซ่อม ๗ วันก็เสร็จ ค่าเครื่องอะไหล่
และค่าจ้างซ่อมจะคิดกันเมื่อซ่อมเสร็จแล้ว ผู้เสียหายเชื่อว่าจำเลยมีความสามารถ
ในการซ่อมจึงมอบเครื่องรับโทรทัศน์สีให้จำเลยไป จำเลยรับเครื่องรับโทรทัศน์
ไปไว้ที่บ้านแล้วก็ไม่ได้ลงมือซ่อม เพราะมีธุระยุ่งอยู่กับการเจ็บป่วยของน้องสาว
ภรรยา หลังจากรับเครื่องรับโทรทัศน์สีมาแล้ว ๗ วัน จำเลยถูกทวงถามให้ชำระ
ค่ายาและค่ารักษาพยาบาลจึงได้ขายเครื่องรับโทรทัศน์เครื่องนั้นให้ผู้อื่นไป นอก
จากนี้ ข้อเท็จจริงยังได้ความว่าน้องสาวของภรรยาจำเลยมีอาการเจ็บป่วยมา
ก่อน ๓ วันแล้วจำเลยจึงได้ไปบ้านผู้เสียหาย และขณะนั้นจำเลยกำลังขาดสน
เงินทองเป็นอย่างมาก จำเลยมีความรู้ในการซ่อมเครื่องรับโทรทัศน์เพียงงู ๆ

ปลา ๆ ไม่น่าจะซ่อมเครื่องรับโทรทัศน์สี่ได้ หลังจากมอบเครื่องรับโทรทัศน์ให้จำเลยไปแล้ว ๑๔ วัน ผู้เสียหายจึงไปติดต่อทวงถามปรากฏว่าจำเลยได้ขายให้ผู้อื่นไปเสียแล้ว จึงได้ร้องทุกข์กับพนักงานสอบสวนดำเนินคดีกับจำเลยต่อไป

จากข้อเท็จจริงดังกล่าว เราไม่อาจจะทราบเจตนาของจำเลยได้ เพราะพฤติการณ์ในคดี มีมูลเหตุจูงใจหลายประการที่จะทำให้จำเลยคิดทุจริตมาแต่เริ่มแรกก่อนที่จะไปหาผู้เสียหายที่บ้านแล้ว กล่าวคือ ขณะนั้นจำเลยกำลังขาดเงินทองและต้องการใช้เงินเนื่องจากน้องสาวของภรรยาจำเลยกำลังป่วยจึงได้ไปหาผู้เสียหายที่บ้าน ทั้ง ๆ ที่การขอร้องของผู้เสียหายนั้นได้ผ่านไปแล้วยังถึง ๖ เดือน ถ้อยคำที่จำเลยพูดโอ้อวดและขอรับเครื่องโทรทัศน์มาซ่อม อาจจะเป็นความเท็จเพื่อหลอกลวงให้ผู้เสียหายส่งทรัพย์สินให้ก็เป็นได้ ถ้าเช่นนั้นจำเลยก็ควรมีความผิดฐานฉ้อโกง

อย่างไรก็ดี การที่จำเลยได้รับมอบเครื่องรับโทรทัศน์สี่ของผู้เสียหายมาแล้วนานถึง ๗ วัน จำเลยก็ยังไม่ได้เบียดบังเอาทรัพย์สินนั้นไปโดยทุจริตต่อเมื่อมีความจำเป็นจะต้องจ่ายเงินค่ายาและค่ารักษาพยาบาล สำหรับการป่วยของน้องสาวภรรยา อันเป็นมูลเหตุจูงใจ จึงทำให้จำเลยคิดทุจริตเบียดบังเอาทรัพย์สินของผู้เสียหายไปขายเสีย ก็อาจจะเป็นได้ ถ้าเช่นนั้นจำเลยก็ควรมีความผิดฐานยักยอก

ความแตกต่างอย่างสำคัญของคดีเรื่องนี้อยู่ที่เจตนาของจำเลย กล่าวคือจำเลยมีเจตนาทุจริตหลอกลวงผู้เสียหายมาแต่เริ่มแรกก่อนได้ครอบครองทรัพย์สินหรือว่าจำเลยเพียงจะมีเจตนาคิดเบียดบังเมื่อครอบครองทรัพย์สินของผู้เสียหายแล้วซึ่งจำเลยเท่านั้นที่รู้อยู่แก่ใจตนเองแต่ฝ่ายเดียวโดยที่ผู้เสียหาย ตำรวจ หรือพนักงานอัยการไม่อาจจะล่วงรู้เจตนาในใจของจำเลยได้เลย นอกจากจะคิดกะประมาณหรือสันนิษฐานเอาเองตามพฤติการณ์ที่ปรากฏแก่ตน

ฉะนั้น ในการดำเนินคดีชนิดนี้ เมื่อยังไม่รู้ว่าเจตนาทุจริตของจำเลย เกิดขึ้นในตอนไหน โจทก์จึงจำเป็นต้องบรรยายฟ้องด้วยวิธีเล่าเรื่องรวมกันมา ในความผิดทั้งสองฐานเป็นต้นว่า

ข้อ ๑. เมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๑๖ เวลากลางวันจำเลยได้รับเครื่องรับโทรทัศน์สีราคา ๑๒,๐๐๐ บาท ไปจาก น.ส. หวานผู้เสียหาย

ข้อ ๒. ต่อมาวันเวลาใดไม่ปรากฏระหว่างวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๑๖ ถึง วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๑๗ จำเลยได้เอาทรัพย์สินดังกล่าวในข้อ ๑. ไปเป็นประโยชน์ส่วนตัวเสีย ทั้งนี้ โดยเมื่อวันเวลาดังกล่าวในข้อ ๑. จำเลยได้มีเจตนาทุจริต ฉ้อโกงจึงทำอุบายเอาความเท็จมากล่าวว่าจะเอาเครื่องรับโทรทัศน์สีของ น.ส. หวานไปซ่อมให้ น.ส. หวานหลงเชื่อจึงส่งทรัพย์สินให้ หรือมิฉะนั้นเมื่อระหว่างวันเวลาดังกล่าวในข้อ ๒. จำเลยได้มีเจตนาทุจริตเบียดบังยกยอกเอาเครื่องรับโทรทัศน์สีที่ น.ส. หวานได้มอบให้ไปขายให้ผู้อื่นเอาเงินไปเป็นประโยชน์ส่วนตัวเสีย

น.ส. หวานได้ติดต่อขอเครื่องโทรทัศน์คืน จำเลยก็ไม่ยอมคืนให้ เพราะไม่รู้จักเอาที่ไหนมาคืน และจำเลยก็ไม่ยอมใช้ราคา เพราะแม้จะกินเข้าไปก็ไม่มีอยู่แล้ว เหตุเกิดที่ตำบลประตูผี อำเภอป้อมปราบฯ กรุงเทพมหานคร

ข้อ ๓. เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๑๗ เจ้าพนักงานจับจำเลยได้ น.ส. หวานผู้เสียหายได้ร้องทุกข์มอบคดีให้ว่ากล่าว จึงขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๑ และ ๓๕๒ กับขอให้จำเลยคืนทรัพย์สินหรือใช้ราคา ๑๒,๐๐๐ บาทแก่เจ้าทรัพย์ด้วย

การบรรยายฟ้องคดีชนิดนี้จำเป็นต้องบรรยายแบบเล่าเรื่องที่จำเลยกระทำลงไปให้มีข้อความคลุมไปถึงความผิดทั้งสองฐาน โดยไม่ยืนยันข้อเท็จจริงบางส่วนเกี่ยวกับเจตนาของจำเลย และไม่ให้ข้อเท็จจริงที่กล่าวในฟ้องขัดกันเอง ก็จะเป็นฟ้องที่สมบูรณ์ไม่เคลือบคลุม. (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๗๑/๒๕๙๐) ถ้าบรรยายฟ้อง

ขัดกัน หรือยืนยันเจตนาของจำเลยลงไป ก็อาจจะเป็นฟ้องเคลือบคลุมทั้งหมด หรือเคลือบคลุมบางส่วน (คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๙๙-๒๐๐/๒๔๙๔, ๑๙๓๖/๒๔๙๗)

คดีชนิดนี้ถ้าผู้เสียหายเป็นโจทก์ฟ้องเอง ศาลก็ต้องไต่สวนมูลฟ้องเสียก่อน และเมื่อไต่สวนแล้วส่วนมากก็มักจะนิยมยกฟ้องเสียข้อหาหนึ่ง ตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏในคำพยานเพื่อมิให้เกิดความรุงรัง กล่าวคือถ้าผู้เสียหายเบิกความในชั้นไต่สวนหนักไปในทางยืนยันว่าจำเลยมีเจตนาทุจริตมาก่อนจึงมาหลอกลวงอาสาว่าจะซ่อมเครื่องรับโทรทัศน์สีให้ เพื่อให้ผู้เสียหายส่งมอบทรัพย์สินให้แก่จำเลย แต่เมื่อจำเลยได้รับมอบมาแล้วก็เอาไปขายกินเสีย ดังนั้นศาลก็จะยกฟ้องข้อหายกยอกเสีย หรือถ้าผู้เสียหายเบิกความหนักไปในทางว่าจำเลยได้รับมอบเครื่องโทรทัศน์สีให้ไปแก้ แต่แล้วก็ไม่ได้แก้ พอดีน้องสาวของภรรยาของจำเลยเจ็บป่วยจำเป็นต้องการเงิน จำเลยจึงเกิดกิเลสเบียดบังเอาโทรทัศน์เครื่องนั้นไปขายเสียโดยทุจริต ดังนั้น ศาลก็จะยกฟ้องข้อหาฉ้อโกงของโจทก์เสีย

คดีชนิดนี้ถ้ามองให้ซึ่งถึงหัวข้อของทนายโจทก์ แล้วก็จะเห็นว่ามีส่วนตกอยู่ข้างในด้วยความเศร้าหมอง เพราะคดีที่ศาลรับฟ้องไว้ั้นเหลือเพียงข้อหาเดียว ส่วนข้อหาที่ยกฟ้องไปแล้วนั้นถ้าเป็นคดีในศาลแขวงก็ต้องห้ามอุทธรณ์ ถ้าเป็นคดีในศาลจังหวัดที่ไม่มีศาลแขวง พอเริ่มคดีก็ต้องอุทธรณ์เสียแล้ว ก็ปีจึงจะได้ค่าจ้างว่าความส่วนที่เหลือ

สำหรับข้อหาที่เหลืออยู่นั้น ถ้าจำเลยเป็นคนเจ้าเล่ห์หรือได้รับการแนะนำ ให้เบิกความหนักไปในทางตรงกันข้ามกับข้อหาที่ยังเหลืออยู่ จำเลยก็จะสบายมาก เช่น ศาลรับฟ้องข้อหาฉ้อโกงไว้ จำเลยก็เบิกความให้ฟังเป็นนัยยกยอก ถ้าศาลรับฟ้องฐานยกยอกไว้ จำเลยก็เบิกความให้ฟังเป็นฉ้อโกงเสีย ซึ่งในที่สุดข้อหาที่เหลืออยู่ก็จะเลยถูกยกฟ้องเสียอีก คดีของโจทก์ก็จะเสียหาย และจะนำคดีนี้มาฟ้องอีกตามข้อเท็จจริงที่ได้ความในทางพิจารณา ก็จะเป็นฟ้องซ้ำที่ต้องห้ามตามกฎหมายเพราะเป็นเหตุการณหรือข้อเท็จจริงที่จำเลยได้กระทำความผิดในครั้งเดียวกัน ไม่ชอบที่จะนำมาฟ้องอีกให้เป็นการซ้ำซาก

ถ้าคดีนี้พนักงานอัยการเป็นโจทก์ก็คงจะเบิกบานดีอยู่เพราะไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้อง ข้อหาทั้งสองข้อที่ตั้งมาในฟ้องเพื่อเลือกยังคงอยู่ครบถ้วน จนกว่าศาลจะพิพากษา ฉะนั้นคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยจึงมีภาษีดีกว่าคดีที่ผู้เสียหายเป็นโจทก์ฟ้องเอง เพราะมีโอกาสที่จะให้ศาลเลือกลงโทษจำเลยตามข้อเท็จจริงที่ได้ความ ไม่ว่าจะจำเลยจะเบิกความเลี้ยงไปทางไหนก็ต้องติดตรางวันยั้งค่า ความแตกต่างอย่างสำคัญของคดีชนิดนี้จึงขึ้นอยู่กับการเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยด้วย

ต่อมาเมื่อถึงขั้นการวินิจฉัยข้อเท็จจริงในคดี อาจจะเป็นการลำบากมากถ้าพฤติการณ์ทั้งหลายนั้นมองไปได้หลายแง่ เราจึงจำเป็นต้องค้นหาเจตนาทุจริตของจำเลยให้พบว่า จำเลยมีเจตนาทุจริตมาตั้งแต่เริ่มแรกก่อนที่จะได้รับมอบทรัพย์สินของผู้เสียหาย หรือเพิ่งจะมีเจตนาทุจริตภายหลังจากที่ได้ครอบครองทรัพย์สินของผู้เสียหายไว้แล้ว ถ้าหวังเวลาที่จำเลยครอบครองทรัพย์สินของผู้เสียหายไว้นั้น เป็นหวังเวลาสั้น ๆ ก่อนที่จำเลยจะเอาไปขาย เช่นเมื่อแบกโทรทัศน์สีของผู้เสียหายเดินออกมาจากบ้านแล้วก็เดินเลี้ยวเข้าโรงรับจำนำไปเลย หรือนั่งรถแท็กซี่เอาไปขายเสียที่หลังกระทรวงริมคลองหลอดเป็นต้น กรณีเช่นนี้ก็มักจะถือว่าจำเลยมีเจตนาทุจริตมาแต่แรก อันเป็นความผิดฐานฉ้อโกง หากเป็นหวังเวลาที่ยาวนานออกไป ดังเช่น ข้อเท็จจริงในคดีนี้ จำเลยนำเอาทรัพย์สินของผู้เสียหายไปไว้ที่บ้านนานถึง ๗ วันแล้ว จึงได้อาของเอาไปขายเสีย กรณีเช่นนี้ก็มักจะถือว่าเมื่อเริ่มแรกจำเลยมิได้มีเจตนาทุจริตหลอกลวงผู้เสียหาย หากแต่จำเลยบังเกิดความจำเป็นขึ้น ภายหลังจึงได้คิดทุจริตเบียดบังเอาทรัพย์สินของผู้เสียหายไปขาย

แต่อย่างไรก็ดี ห่วงเวลายาวนานที่จำเลยครอบครองทรัพย์สินของผู้เสียหายอยู่นั้นก็ยังไม่เป็นการแน่นอนนักว่า จำเลยจะมีได้มีเจตนาทุจริตหลอกลวงผู้เสียหายในตอนแรก ดังเช่นข้อเท็จจริงที่ปรากฏในคดีนี้ จำเลยไปปรับเครื่องรับโทรทัศน์มาซ่อมหลังจากที่ผู้เสียหายได้ขอร้องจำเลยมานานถึง ๖

เดือนแล้ว ขณะจำเลยไปหาเป็นเวลาที่กำลังขัดสน มีหนี้สินรุงรังและจำเลยกำลังเดือดร้อนต้องการใช้เงินในการรักษาพยาบาลน้องสาวของภรรยา และแม้ว่าจำเลยจะมีความรู้ในการซ่อมอย่างงู ๆ ปลา ๆ แต่จำเลยก็ยังหาญไปรับอาสาซ่อมให้ ถ้าจำเลยสุจริตจริงแล้ว จำเลยก็คงจะไปรับมาซ่อมและเสร็จเรื่องไปนานแล้ว ไม่ปล่อยเวลาให้เนิ่นนานถึง ๖ เดือนเช่นนี้ เหตุผลเหล่านี้ก็มีทางที่จะทำให้เราเชื่อว่าจำเลยคิดทุจริตมาแต่เริ่มแรกแล้วจึงได้นำความเท็จไปหลอกลวงผู้เสียหาย ขอรับเครื่องรับโทรทัศน์มาซ่อมจนผู้เสียหายหลงเชื่อและส่งมอบให้จำเลยไป

สำหรับคดีนี้ผู้เขียนเห็นว่า ข้อเท็จจริงที่ผู้เสียหายเคยออกปากเรียกให้จำเลยไปช่วยตรวจซ่อมเครื่องรับโทรทัศน์นั้น เป็นข้อเท็จจริงที่สำคัญ การที่จำเลยได้ไปตรวจดูแล้วขอรับเครื่องโทรทัศน์มาซ่อมนั้นก็เป็นที่ผู้เสียหายขอร้อง จำเลยมิได้เป็นฝ่ายริเริ่มไปเสนอขอ ฉะนั้นจะถือว่าการที่จำเลยไปตรวจดูและขอรับเครื่องรับโทรทัศน์มาซ่อม เป็นการหลอกลวงโดยทุจริตจึงยังฟังไม่ถนัด ประกอบกับจำเลยได้ทรัพย์สินของผู้เสียหายมาแล้วก็ยังคงครอบครองอยู่นานถึง ๗ วันจึงได้ขายไป คดีนี้จำเลยจึงน่าจะมีความผิดฐานลักยอกมากกว่า

ก่อนที่จะจบบทความตอนนี้ มีปัญหาที่ยกขี้ขี้ซึ่งผู้เขียนใคร่จะขอกล่าวเลยไปถึงก็คือ การบรรยายฟ้องคลุมลงไปในความผิดทั้งสองฐานนั้น ถ้าเป็นเรื่องเจตนาภายในใจของจำเลยที่ไม่มีใครอาจจะรู้ได้ โจทก์ก็อาจจะฟ้องคลุมมาทั้งสองฐานเพื่อให้ศาลเลือกลงโทษตามข้อเท็จจริงที่ได้ความได้ เช่น ฉ้อโกงกับลักยอกดังกล่าวแล้ว และในความผิดฐานทำให้คนตายโดยประมาท กับฆ่าคนโดยเจตนา (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๔๗/๒๕๑๑)

สำหรับข้อหาความผิดฐานลักทรัพย์กับความผิดฐานลักยอกนั้น นักกฎหมายส่วนมากมีความเห็นว่าความผิดทั้งสองฐานนี้ ไม่อาจจะบรรยายฟ้องคลุมรวมกันมาได้ เพราะแตกต่างกันในเรื่องการครอบครองไม่ใช่เรื่องเจตนาภายในใจ กล่าวคือ โจทก์ควรจะต้องรู้ข้อเท็จจริงว่าทรัพย์สินนั้นอยู่ในความครอบครองของผู้เสียหายแล้วจำเลยเอาไป อันเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ หรือทรัพย์สินนั้นอยู่ใน

ความครอบครองของจำเลยแล้ว จำเลยเบียดบังเอาไปเป็นความผิดฐานยกยอก
ข้อเท็จจริงในเรื่องการครอบครองนี้ โจทก์จะต้องรู้ เพราะปรากฏแก่โจทก์อยู่แล้ว
หากบรรยายฟ้องคลุมลงไปทั้งสองฐานก็จะเป็น ข้อเท็จจริงที่ขัดกันทำให้เป็นฟ้อง
เคลือบคลุม

แต่อย่างไรก็ดีในบางกรณีก็เป็นการยากที่จะทราบได้ว่าขณะเกิดเหตุ
ทรัพย์สินนั้นอยู่ในความครอบครองของใคร ยกตัวอย่างเช่น ฝากกระเป๋าไว้กับ
จำเลยชั่วคราวเพื่อไปเข้าห้องน้ำ การครอบครองยังอยู่กับผู้เสียหาย จำเลยเอาไป
เป็นลักทรัพย์ (คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๗๙/๒๕๐๗) ลูกจ้างของเทศบาลขับรถออก
ไปล้างท่อระบายน้ำ รถและน้ำมันยังอยู่ในความครอบครองของนายจ้างเพราะ
นายจ้างมิได้มอบการครอบครองให้จำเลย เมื่อจำเลยดูคือน้ำมันใส่กระป๋องไป
ขายเป็นลักทรัพย์ (คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๒๙/๒๕๑๖) นายจ้างให้ลูกจ้างเอาเรือ
และอวนไปจับปลาในทะเล ๒ วัน เสร็จแล้วต้องนำเรือกลับ เรือและอวนยังอยู่
ในความครอบครองของนายจ้าง จำเลยเอาเรือและอวนไปเป็นลักทรัพย์ (คำ
พิพากษาฎีกาที่ ๑๙๒๔-๑๙๒๕/๒๕๑๔)

ปัญหาที่ว่า รถยนต์โดยสารประจำทางในกรุงเทพฯ และต่าง
จังหวัดตลอดจนเครื่องบินที่บินข้ามทวีปนั้น รถและเครื่องบินจะยังอยู่ใน
ความครอบครองของนายจ้างหรือไม่ เห็นจะต้องรอฟังศาลฎีกาท่านต่อไปอีก

เมื่อการครอบครองอยู่กับใครเป็นปัญหาในการบรรยายฟ้อง โจทก์จึง
บรรยายฟ้องคลุมรวมกันไปในความผิดฐานลักทรัพย์ หรือยกยอกทรัพย์ เพื่อให้
ศาลเลือกลงโทษโดยไม่ยืนยันในเรื่องการครอบครองก็จะเป็นฟ้องที่สมบูรณ์ไม่
เคลือบคลุม (คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๑/๒๔๘๓) และในทำนองเดียวกันความผิด
ฐานลักทรัพย์ โดยใช้กลอุบายกับความผิดฐานฉ้อโกงก็อาจจะบรรยายฟ้อง
คลุมรวมกันไปที่สองฐานโดยไม่ยืนยันว่า คำกล่าวของจำเลยนั้นเป็นการหลอกลวง
ให้ผู้เสียหายหลงเชื่อ หรือเป็นอุบายที่จำเลยจะลักเอาทรัพย์ไป (คำพิพากษา
ฎีกาที่ ๑๕๑๔/๒๕๐๘)